

Geachte leden van Provinciale Staten van Zeeland,

I. Proces

Op de dag na de statenverkiezingen van 18 maart 2015 ben ik door Kees van Beveren, lijsttrekker van de grootste partij (CDA) gevraagd de mogelijkheden te onderzoeken voor een coalitie. Nadat dit op vrijdag 20 maart was afgestemd met alle fracties in de staten ben ik, ondersteund door statengriffier Peter Joosse, aan het werk gegaan. Mijn hartelijke dank voor deze uitstekende ondersteuning.

Aan de hand van een vooraf toegestuurde vragenlijst (bijlage 1) heb ik op zaterdag 28 maart 2015 gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van alle partijen die vertegenwoordigd zijn in Provinciale Staten. Tijdens de gesprekken zijn twee vragen toegevoegd:

10. Wie is uw kandidaat-gedeputeerde?
11. Wenst u een coalitieakkoord op hoofdlijnen of een geheel uitgewerkt coalitieakkoord?

Vandaag is er een 'verdiepingsslag' gemaakt met een aantal partijen. Op basis daarvan kom ik tot een aantal conclusies en aanbevelingen die ik hierbij aan u voorleg.

II. Eerste gespreksronde

Uit de eerste gespreksronde kwam het volgende naar voren:

1. Alle partijen in Provinciale Staten zijn van mening dat de kern van het college dient te bestaan uit CDA, VVD en SGP, de drie partijen die elk met zes zetels in Provinciale Staten zijn vertegenwoordigd.
2. Er is brede overeenstemming dat het college uit vier partijen moet bestaan;
3. Er is brede overeenstemming dat er vier gedeputeerden moeten zijn
4. Er zijn geen onoverkomelijke blokkades tegen bepaalde politieke partijen of de kandidaat-gedeputeerden; wel zijn er kanttekeningen gemaakt t.a.v. sommige standpunten.

De discussie spitste zich met name toe op de vraag wie de vierde coalitiepartij zou moeten worden.

CDA, VVD en SGP kiezen alle drie voor de PvdA als de vierde coalitiepartij. Bij de andere partijen ligt dat beeld genuanceerder (zie bijlage 2). In volgorde van het aantal keren dat de partijen genoemd zijn, worden als mogelijke coalitiepartners ook genoemd: D66, SP, PVV en CU, soms in combinatie met elkaar.

III. Verdiepingsgesprekken

Uit de verdiepingsgesprekken is gebleken dat CDA, VVD en SGP in eerste instantie weliswaar kiezen voor een coalitie met de PvdA, maar dat D66 ook een coalitiepartner zou kunnen zijn, als men niet tot overeenstemming zou kunnen komen met de PvdA.

SP, PVV en CU worden in deze gesprekken niet genoemd.

IV. Conclusies en aanbevelingen

1. Maak een coalitieakkoord op hoofdlijnen

Een coalitieakkoord op hoofdlijnen is een breed levende wens. Grote programmatische verschillen tussen de partijen zijn er niet, dus inhoudelijk zijn er geen blokkades.

Een coalitieakkoord op hoofdlijnen stelt de politiek in de gelegenheid om het debat in PS met elkaar en met GS te voeren over de complexe onderwerpen waar in een steeds sneller veranderende maatschappelijke context op gereageerd moet worden.

De (provinciale) politiek bepaalt niet alleen de agenda. Ook andere politiek gremia zijn medebepalend bijvoorbeeld bij de zo genaamde "tafel van 15". Daarnaast biedt een hoofdlijnenakkoord de mogelijkheid aan de samenleving om met de politiek de toekomst van de provincie gestalte te geven.

Mijn advies is echter wel: formuleer de doelstellingen helder; dit om later politieke teleurstellingen te voorkomen.

2. Volgorde der dingen:

In de eerste gespreksronde bleek dat er discussie is over de portefeuilleverdeling, waarbij veelvuldig werd opgemerkt dat de verkiezingsuitslag tot uiting dient te komen in de zwaarte van de portefeuilles. Mijn advies is daarom dit onderwerp zo snel mogelijk te regelen, nog voordat verder onderhandeld wordt over het coalitieakkoord. In het verdiepingsgesprek bleek dat er op het punt van de portefeuilleverdeling geen blokkades zijn. De partijen moeten hier dus uit kunnen komen.

3. Externe gespreksleider

Voer de vervolggesprekken onder regie van een externe gespreksleider, zodat alle deelnemers aan het gesprek zich kunnen richten op hun eigen rol. En benoem pas in de laatste fase een formateur uit uw midden.

4. Versterk de bestuurskracht van de leden van GS.

Uit de gesprekken met de huidige en kandidaat-leden van GS komt naar voren dat zij behoefte hebben aan meer inhoudelijke ondersteuning in hun portefeuille, daarnaast komt de versterking van het communicatieaspect veelvuldig aan de orde.

In veel provincies/gemeentes wordt gewerkt met een bestuursadviseur voor de portefeuillehouder, dit voorkomt dat in dit geval leden van GS zelf in de organisatie moeten gaan shoppen om de juiste ondersteuning en informatie te krijgen.

Dit is budgettair neutraal mogelijk met een herschikking binnen de organisatie.

Ook communicatie verdient extra aandacht; een communicatieadviseur per portefeuillehouder is zeker geen overbodige luxe, juist in een tijd waar veel zo niet alles draait om communicatie. Ook dit kan met een herschikking binnen de bestaande formatie tot stand gebracht worden.

5. Coalitie

De wens om te komen tot een coalitie van CDA, VVD, SGP en PvdA wordt door een ruime meerderheid in Provinciale Staten gedragen. Alle vier genoemde partijen geven aan dat dit de meest wenselijke coalitie is.

Ook programmatisch en qua portefeuilleverdeling moeten deze partijen er naar mijn mening uit kunnen komen.

Mocht dat niet het geval zijn is een coalitie van CDA, VVD, SGP en D66 een 'redelijk alternatief'.

Middelburg, 30 maart 2015

Piet Bruinooge

	Coalitievoorkeur
CDA	CDA + VVD + SGP + PvdA
VVD	CDA + VVD + SGP + PvdA
SGP	CDA + VVD + SGP + PvdA
SP	CDA + VVD + SGP + SP + D66
PVV	CDA + VVD + SGP + PVV
PvdA	CDA + VVD + SGP + PvdA
D66	CDA + VVD + SGP + D66
CU	CDA + VVD + SGP + CU +evt. D66
ZL	CDA + VVD + SGP + SP of D66
PvZ	CDA + VVD + SGP + PVV
GL	CDA + VVD + SGP + PvdA of D66 of SP
50Plus	CDA + VVD + SGP + SP